

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Prawo Którego Kraju Zostanie Zastosowane?](#) > [Czechia](#)

Prawo którego kraju zostanie zastosowane?

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Źródła obowiązujących przepisów

1.1 Przepisy krajowe

Głównym źródłem krajowych norm kolizyjnych jest ustawa nr 91/2012 o prawie prywatnym międzynarodowym.

1.2 Wielostronne konwencje międzynarodowe

1.2.1 Wybrane istotne wielostronne konwencje międzynarodowe regulujące kwestie związane z prawem właściwym:

1.2.1.1 Bezpośrednie stosowane

Konwencja o ujednostajnieniu niektórych przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, podpisana w Warszawie w 1929 r.;

Konwencja z 1956 r. o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR);

Konwencja, uzupełniająca Konwencję Warszawską, o ujednostajnieniu niektórych przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego wykonywanego przez osobę inną niż przewoźnik umowy, sporządzona w Guadalajara dnia 18 września 1961 r.;

Konwencja wiedeńska z 1963 r. o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową;

Konwencja haska z 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych;

Konwencja z 1973 r. w sprawie umów międzynarodowego przewozu drogowego pasażerów i bagażu (CVR);

Konwencja z 1974 r. o przedawnieniu w międzynarodowej sprzedaży towarów;

Konwencja Narodów Zjednoczonych z 1978 r. o przewozie towarów morzem;

Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów, sporządzona w Wiedniu w 1980 r.;

Konwencja z 1980 r. o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF);

Konwencja o ujednoczeniu niektórych przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, sporządzona w Montrealu w 1999 r.;

1.2.2.2 Kolizja przepisów

Konwencja o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci, sporządzona w Hadze w 1996 r.;

Konwencja haska z 2000 r. o międzynarodowej ochronie dorosłych;

Protokół haski z 2007 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań alimentacyjnych (UE jako całość jest jego stroną).

1.3 Główne konwencje dwustronne

1.3.1 Wybrane istotne dwustronne konwencje międzynarodowe regulujące kwestie związane z prawem właściwym:

umowa z 1959 r. między Republiką Czechosłowacką a Ludową Republiką Albanii o pomocy prawnej w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych;

umowa z 1964 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii o regulacji stosunków prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych (mająca zastosowanie do wszystkich państw sukcesorów byłej Jugosławii);

umowa z 1976 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Ludową Republiką Bułgarii o pomocy prawnej i regulacji stosunków prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych;

umowa z 1976 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Mongolską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych;

umowa z 1980 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Republiką Kuby o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych;

umowa z 1982 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych (mająca zastosowanie do Federacji Rosyjskiej i wielu innych państw sukcesorów byłego ZSRR);

umowa z 1982 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Socjalistyczną Republiką Wietnamu o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych;

umowa z 1987 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczpospolitą Ludową o pomocy prawnej i regulacji stosunków prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych;

umowa z 1989 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Węgierską Republiką Ludową o pomocy prawnej i regulacji stosunków prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych;

umowa z 1994 r. między Republiką Czeską a Rumunią o pomocy prawnej w sprawach cywilnych;

umowa z 2001 r. między Republiką Czeską a Ukrainą o pomocy prawnej w sprawach cywilnych;

umowa z 2002 r. między Republiką Czeską a Republiką Uzbekistanu o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych.

2 Wdrożenie norm kolizyjnych

2.1 Czy istnieje obowiązek stosowania przez sąd norm kolizyjnych z urzędu?

Kwestię tę reguluje § 23 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Sąd stosuje prawo obce z urzędu. Stosuje się je w taki sam sposób, w jaki jest ono stosowane w państwie, w którym obowiązuje. Zastosowanie mają te przepisy, które miałyby zastosowanie do wydania orzeczenia w danej sprawie w państwie, w którym przepisy te obowiązują, niezależnie od ich klasyfikacji w systemie lub ich charakteru publicznoprawnego, pod warunkiem że nie pozostają one w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa czeskiego.

Sąd z urzędu ustala treść tych przepisów prawa obcego, które należy zastosować. Sąd lub organ publiczny, który orzeka w sprawach podlegających przedmiotowemu prawu, podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu ustalenia jego treści.

2.2 Odesłanie

Kwestię tę reguluje zasadniczo § 21 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Odesłanie jest dopuszczalne, z wyjątkiem stosunków wynikających z prawa zobowiązań i prawa pracy. Jeżeli prawo właściwe zostało wybrane przez strony, normy kolizyjne można uwzględnić wyłącznie wówczas, gdy tego rodzaju możliwość wynika z umowy stron.

2.3 Zmiana łącznika

Co do zasady dany łącznik podlega ocenie wyłącznie w chwili badania faktu istotnego z punktu widzenia prawa. Szczególne normy kolizyjne mogą jednak oczywiście przewidywać rozstrzygnięcie pewnej kwestii w określonym momencie – zobacz na przykład normy dotyczące praw rzeczowych w pkt 3.8.

2.4 Wyjątki od normalnego stosowania norm kolizyjnych

Kwestię tę reguluje co do zasady § 24 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym (tzw. klauzula korekcyjna).

Prawo właściwego zgodnie z ustawą o prawie prywatnym międzynarodowym nie należy stosować wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, jeżeli po należyтым rozważeniu wszelkich okoliczności sprawy, w szczególności uzasadnionego oczekiwania stron co do zastosowania innego prawa, okazałoby się, że byłoby ono nieproporcjonalne i sprzeczne z rozsądnym i sprawiedliwym rozstrzygnięciem stosunków między stronami. Na tych warunkach oraz w przypadku gdy pozostaje to bez wpływu na prawa innych osób, prawem właściwym jest prawo odzwierciedlające takie rozstrzygnięcie.

2.5 Stwierdzenie prawa obcego

Kwestię tę reguluje § 23 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Sąd z urzędu ustala treść tych przepisów prawa obcego, które należy zastosować. Sąd lub organ publiczny, który orzeka w sprawach podlegających przedmiotowemu prawu, podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu ustalenia jego treści.

Jeżeli sąd lub organ publiczny, który orzeka w sprawach podlegających przedmiotowemu prawu, nie zna treści prawa obcego, może zwrócić się do Ministerstwa Sprawiedliwości o wydanie opinii w celu jej ustalenia.

Jeżeli właściwego prawa obcego nie można ustalić w rozsądnym terminie lub jeżeli jego ustalenie jest niemożliwe, zastosowanie ma prawo czeskie.

3 Normy kolizyjne

3.1 Zobowiązania umowne i akty prawne

Zobowiązania umowne regulują §§ 87 i 89 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym. Zakres zastosowania tych przepisów jest ograniczony do tych zobowiązań umownych lub ich aspektów, które nie wchodzą w zakres stosowania przepisów UE lub umów międzynarodowych, chyba że w tych przepisach lub umowach dopuszcza się ich objęcie wspomnianą ustawą. Przepisy tej ustawy stanowią zatem normy niższego rzędu.

Umowy podlegają prawu państwa, z którym dana umowa jest najściślej związana, o ile strony nie dokonały wyboru prawa właściwego. Wybór prawa właściwego musi być wyraźny lub musi jednoznacznie wynikać z postanowień umowy lub okoliczności sprawy.

Umowy ubezpieczenia podlegają prawu państwa, w którym ubezpieczający ma miejsce zwykłego pobytu. Strony mogą dokonać wyboru prawa właściwego w odniesieniu do umowy ubezpieczenia.

Jeżeli chodzi o umowy ubezpieczenia podlegające rozporządzeniu Rzym I, w ustawie wykorzystuje się możliwość

zapewnioną państwom członkowskim w art. 7 ust. 3 tego rozporządzenia, zgodnie z którą strony mogą wybrać jakiegokolwiek prawo właściwe w zakresie dopuszczalnym w tym rozporządzeniu.

Zgodnie z § 90 ustawy stosunki prawne wynikające z jednostronnych czynności prawnych podlegają prawu państwa, w którym osoba dokonująca jednostronnej czynności prawnej ma miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę w chwili dokonania czynności, o ile nie wybrano innego prawa właściwego.

3.2 Zobowiązania pozaumowne

§ 101 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym zawiera – uwzględniając w szczególności zakres stosowania rozporządzenia Rzym II – normę kolizyjną odnoszącą się wyłącznie do zobowiązań pozaumownych wynikających z naruszenia prawa do ochrony życia prywatnego i dóbr osobistych, w tym zniesławienia. Zobowiązania te podlegają prawu państwa, w którym ma miejsce tego rodzaju naruszenie. Poszkodowany może jednak wybrać zastosowanie prawa państwa, w którym: a) poszkodowany ma miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę; b) osoba, która dopuściła się naruszenia, ma miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę lub c) wystąpiły skutki naruszenia, pod warunkiem że osoba, która dopuściła się naruszenia, mogła je przewidzieć.

Odpowiedzialność pozaumowna jest także ujednoczona w licznych umowach dotyczących transportu międzynarodowego (zob. pkt 1.2.1).

3.3 Status osoby, aspekty odnoszące się do stanu cywilnego osoby (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, zdolność)

Kwestię tę reguluje § 29 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

O ile ustawa nie stanowi inaczej, osobowość prawna i zdolność do czynności prawnych podlegają prawu państwa, w którym dana osoba ma miejsce zwykłego pobytu. O ile ustawa nie stanowi inaczej, wystarczy, by osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej miała zdolność do dokonania tej czynności zgodnie z prawem obowiązującym w miejscu, w którym jej dokonuje.

Kwestie związane ze zmianą nazwisk osób fizycznych podlegają prawu państwa, którego dana osoba jest obywatelem. Osoba ta może jednak wybrać prawo państwa, w którym znajduje się jej miejsce zwykłego pobytu. W przypadku osób będących obywatelami kilku państw zastosowanie ma procedura określona w § 28 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Status osób fizycznych reguluje też kilka umów wielostronnych dotyczących pomocy prawnej, które są wiążące dla Republiki Czeskiej. Normy kolizyjne w tych umowach są co do zasady oparte na kryterium obywatelstwa i są przepisami wyższego rzędu niż przepisy ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

3.4 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem, w tym przysposobienie

3.4.1 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem

Kwestie związane z ustalaniem i zaprzeczeniem pochodzenia dziecka podlegają § 54 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym. Podlegają one prawu państwa, którego obywatelstwo dziecko nabyło poprzez narodziny; jeżeli dziecko nabyło poprzez narodziny więcej niż jedno obywatelstwo, zastosowanie ma prawo czeskie. Prawo państwa, w którym matka dziecka miała miejsce zwykłego pobytu w chwili narodzin dziecka, ma zastosowanie, jeżeli służy to dobru dziecka. Jeżeli dziecko ma miejsce zwykłego pobytu w Republice Czeskiej i jeżeli służy to dobru dziecka, kwestie związane z ustalaniem i zaprzeczeniem pochodzenia dziecka podlegają prawu czeskiemu. Pochodzenie dziecka można ustalić zgodnie z prawem państwa, w którym złożono oświadczenie o uznaniu dziecka. Jeżeli dokonano zaprzeczenia pochodzenia dziecka w toku postępowania sądowego lub pozasądowego w innym państwie zgodnie z prawem tego państwa i ustalono pochodzenie dziecka od innej osoby, będzie to wystarczające do ustalenia pochodzenia dziecka od tej osoby.

Prawo właściwe dla stosunków między rodzicami a dziećmi w kwestiach związanych ze świadczeniami alimentacyjnymi ustala się zgodnie z art. 15 rozporządzenia dotyczącego obowiązków wynikających z Protokołu haskiego z 2007 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań alimentacyjnych. W innych sprawach dotyczących praw i obowiązków rodzicielskich oraz środków ochrony dziecka lub jego majątku prawo właściwe ustala się zgodnie z Konwencją haską z 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i

współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci.

3.4.2 Przyniesienie

Kwestię tę regulują §§ 61 i 62 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Aby dokonać przyniesienia, niezbędne jest spełnienie przesłanek określonych w prawie państwa, którego obywatelem jest przyniesiony, oraz państwa, którego obywatelem jest rodzic adopcyjny. Jeżeli rodzice adopcyjni mają różne obywatelstwa, należy spełnić przesłanki określone w systemach prawnych ustalonych zgodnie z obywatelstwami obojga rodziców, jak również w prawie państwa, którego przyniesiony jest obywatelem. Jeżeli zgodnie z tymi przepisami konieczne byłoby zastosowanie prawa innego państwa, które nie zezwala na przyniesienie lub zezwala na nie wyłącznie w ściśle ograniczonych okolicznościach, zastosowanie ma prawo czeskie, pod warunkiem że rodzic adopcyjny lub co najmniej jedno z rodziców adopcyjnych ma miejsce zwykłego pobytu w Republice Czeskiej.

Skutki przyniesienia podlegają prawu państwa, którego wszystkie strony są obywatelami w chwili przyniesienia, w jego braku – prawu państwa, w którym wszystkie strony mają miejsce zwykłego pobytu w chwili przyniesienia, a w jego braku – prawu państwa, którego przyniesiony jest obywatelem.

Jeżeli chodzi o stosunki między rodzicem adopcyjnym a przyniesionym lub rodzicami adopcyjnymi w kwestiach związanych z prawami i obowiązkami rodzicielskimi, wychowaniem dziecka i świadczeniami alimentacyjnymi, zastosowanie ma prawo ustalone zgodnie z umowami międzynarodowymi wymienionymi w pkt 3.4.1 w odniesieniu do pochodzenia dziecka.

3.5 Związek małżeński, pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubenci, związki partnerskie, rozwód, separacja sądowa, obowiązki alimentacyjne

3.5.1 Związek małżeński

Kwestię tę regulują §§ 48 i 49 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Zdolność danej osoby do zawarcia małżeństwa, jak również przesłanki ważności małżeństwa, podlegają prawu państwa, którego obywatelem jest ta osoba.

Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu obowiązującemu w miejscu, w którym małżeństwo zostało zawarte.

Małżeństwo zawarte w ambasadzie Republiki Czeskiej w innym państwie podlega prawu czeskiemu. Obywatel czeski nie może wstąpić w związek małżeński w siedzibie misji dyplomatycznej innego państwa zlokalizowanej w Republice Czeskiej.

Stosunki osobiste między małżonkami podlegają prawu państwa, którego oboje małżonkowie są obywatelami. Jeżeli są oni obywatelami różnych państw, stosunki między nimi podlegają prawu państwa, w którym oboje małżonkowie mają miejsce zwykłego pobytu, a w jego braku – prawu czeskiemu.

3.5.2 Pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubenci i związki partnerskie

§ 67 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym reguluje kwestię prawa właściwego dla związków partnerskich i podobnych związków oraz skutków ich zawarcia, zdolności do ich zawarcia, procedur ich zawarcia lub rozwiązania, unieważnienia i ustalenia nieistnienia, a także rozstrzygnięcia kwestii związanych ze stosunkami osobistymi i majątkowymi między partnerami.

Wszystkie te kwestie podlegają prawu państwa, w którym zawarto związek partnerski lub podobny związek.

Prawo czeskie nie zawiera żadnych norm kolizyjnych w odniesieniu do konkubinatu.

3.5.3 Rozwód i separacja sądowa

§ 50 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym reguluje kwestię prawa właściwego dla rozwodu i unieważnienia małżeństwa lub ustalenia jego nieistnienia. Republika Czeska nie bierze udziału w zacieśnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej, a zatem nie jest związana

przepisami rozporządzenia Rady (UE) nr 1259/2010.

Rozwód podlega prawu państwa regulującego stosunki osobiste między małżonkami w chwili wszczęcia postępowania. (Stosunki osobiste między małżonkami podlegają prawu państwa, którego oboje małżonkowie są obywatelami. Jeżeli są oni obywatelami różnych państw, stosunki między nimi podlegają prawu państwa, w którym oboje małżonkowie mają miejsce zwykłego pobytu, a w jego braku – prawu czeskiemu). Jeżeli zgodnie z tą normą kolizyjną konieczne jest zastosowanie prawa innego państwa, które nie zezwala na rozwód lub zezwala na niego wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, zastosowanie ma prawo czeskie, pod warunkiem że przynajmniej jedno z małżonków jest obywatelem Republiki Czeskiej lub że przynajmniej jedno z małżonków ma miejsce zwykłego pobytu w Republice Czeskiej.

Unieważnienie małżeństwa lub ustalenie jego nieistnienia, zdolność do zawarcia małżeństwa oraz forma jego zawarcia podlegają prawu właściwemu dla tych kwestii z chwili zawarcia małżeństwa.

Prawo czeskie nie zawiera żadnych norm kolizyjnych w odniesieniu do separacji.

3.5.4 Obowiązki alimentacyjne

Zobowiązania alimentacyjne między małżonkami i byłymi małżonkami podlegają przepisom z art. 15 rozporządzenia dotyczącego obowiązków wynikających z Protokołu haskiego z 2007 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań alimentacyjnych.

3.6 Małżeńskie ustroje majątkowe

Od 29 stycznia 2019 r. normy kolizyjne dotyczące małżeńskich ustrojów majątkowych zawarte w ustawie o prawie prywatnym międzynarodowym zostały zastąpione rozporządzeniem Rady (UE) 2016/1103 z dnia 24 czerwca 2016 r. wdrażającym wzmocnioną współpracę w dziedzinie jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych. Rozporządzenie ma zastosowanie do postępowań sądowych wszczętych po 29 stycznia 2019 r. i umów zawartych po tej dacie.

Kwestię tę reguluje § 49 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym. Małżeński ustrój majątkowy reguluje prawo państwa, w którym oboje małżonkowie mają miejsce stałego pobytu. W pozostałych przypadkach podlegają one prawu państwa, którego oboje małżonkowie są obywatelami, a jeśli obie powyższe sytuacje nie mają zastosowania, kwestie te reguluje prawo czeskie.

Umowy małżeńskie majątkowe podlegają prawu właściwemu dla małżeńskiego ustroju majątkowego z chwili zawarcia umowy. W jego braku małżonkowie mogą również uzgodnić w odniesieniu do umowy małżeńskiej majątkowej, że ich stosunki majątkowe będą podlegały prawu państwa, którego jedno z małżonków jest obywatelem, prawu państwa, w którym jedno z małżonków ma miejsce zwykłego pobytu, prawu państwa, w którym położona jest nieruchomości, jeżeli sprawa dotyczy nieruchomości, albo prawu czeskiemu. Jeżeli tego rodzaju umowa zostaje zawarta w innym państwie, należy ją sporządzić w formie aktu notarialnego lub podobnego dokumentu.

3.7 Testamenty i dziedziczenie

Prawo właściwe dla dziedziczenia po osobach, które zmarły dnia 17 sierpnia 2015 r. lub po tym dniu, jest uregulowane w rozporządzeniu (UE) nr 650/2012.

Kwestię tę regulują §§ 76 i 77 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym. Przepisy te mają zastosowanie do dziedziczenia po osobach, które zmarły dnia 16 sierpnia 2015 r. lub przed tym dniem (o ile kwestii prawa właściwego nie uregulowano w odmienny sposób w dwustronnej umowie międzynarodowej).

Zgodnie z ustawą o prawie prywatnym międzynarodowym stosunki prawne związane z dziedziczeniem podlegają prawu państwa, w którym spadkodawca miał miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci. Jeżeli spadkodawca był obywatelem Republiki Czeskiej i przynajmniej jeden ze spadkobierców ma miejsce zwykłego pobytu w Republice Czeskiej, zastosowanie ma prawo czeskie.

Zdolność do sporządzenia lub odwołania testamentu, jak również skutki wad testamentu oraz wad oświadczenia woli podlegają prawu państwa, którego obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu lub w

którym spadkodawca miał miejsce zwykłego pobytu. W podobny sposób ustala się prawo właściwe dla zdolności do dokonania lub odwołania innego rodzaju rozrządzeń na wypadek śmierci oraz ustalania ich dopuszczalności.

Testament jest ważny pod względem formy, jeżeli jego forma jest zgodna z prawem państwa: a) którego spadkodawca był obywatelem w chwili sporządzania testamentu lub w chwili śmierci; b) na terytorium którego sporządzono testament; c) w którym spadkodawca miał miejsce zwykłego pobytu w chwili sporządzania testamentu lub w chwili śmierci; d) które należy stosować do stosunków prawnych związanych z dziedziczeniem lub które należało zastosować do tego rodzaju stosunków w chwili sporządzania testamentu lub e) w którym położona jest nieruchomości, jeżeli sprawa dotyczy nieruchomości. Zasady te mają również zastosowanie do formy odwołania testamentu. Zasady te stosuje się odpowiednio do formy umów o spadek oraz innych rozrządzeń na wypadek śmierci, pod warunkiem że spadkodawca jest stroną umowy o spadek. Mają one również zastosowanie do formy rozwiązania umowy o spadek lub odwołania innych rozrządzeń na wypadek śmierci.

Spadkodawca może zastrzec, że zamiast prawa zazwyczaj stosowanego stosunki prawne związane z dziedziczeniem będą podlegały prawu państwa, w którym spadkodawca ma miejsce zwykłego pobytu w chwili sporządzania testamentu, w tym w odniesieniu do rozrządzeń dotyczących nieruchomości, lub może zastrzec, że stosunki prawne związane z dziedziczeniem, w tym w odniesieniu do rozrządzeń dotyczących nieruchomości, będą podlegały prawu państwa, którego jest on obywatelem w chwili sporządzania testamentu. Strony umowy o spadek mogą wybrać jako prawo właściwe dla stosunków prawnych związanych z dziedziczeniem jeden z tych systemów prawnych, pod warunkiem że spadkodawca jest jedną ze stron umowy o spadek. Zasadę tę stosuje się również odpowiednio do innych zapisów na wypadek śmierci.

Rozporządzenie w sprawie dziedziczenia stanowi, że jeżeli zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia ustalonym zgodnie z tym rozporządzeniem nie ma żadnego spadkobiercy żadnego składnika masy spadkowej, żadnego zapisobiercy wskazanego w zapisie na wypadek śmierci ani żadnej osoby fizycznej będącej spadkobiercą ustawowym, prawo właściwe ustalone w ten sposób pozostaje bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego lub podmiotu wyznaczonego w tym celu przez dane państwo członkowskie do przejścia na mocy prawa składników majątku wchodzących w skład masy spadkowej, które znajdują się na jego terytorium, jeżeli wierzycielom przysługuje prawo do dochodzenia spłaty niespłaconych długów z pozostałej części majątku. W prawie czeskim kwestię tę reguluje § 1634 kodeksu cywilnego. Zgodnie z powyższym jeżeli nie ma żadnego spadkobiercy powołanego do spadku nawet zgodnie z przepisami dotyczącymi dziedziczenia ustawowego, prawo do dziedziczenia przechodzi na Skarb Państwa i Skarb Państwa jest uznawany za spadkobiercę ustawowego. Skarb Państwa znajduje się w takiej samej pozycji względem pozostałych stron jak spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Zgodnie z § 78 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym w braku spadkobierców Skarb Państwa Republiki Czeskiej nabywa rzeczy i prawa spadkodawcy położone w Republice Czeskiej; sądy czeskie są właściwe w zakresie wydawania postanowień w tym przedmiocie. Skarb Państwa, inna jednostka terytorialna ani istniejąca instytucja nie są uznawane do tych celów za spadkobiercę, chyba że zostały powołane do spadku w testamencie.

3.8 Nieruchomości

Kwestię tę regulują §§ 69–79 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym.

Co do zasady prawa rzeczowe do nieruchomości lub do rzeczy materialnych podlegają prawu państwa położenia rzeczy. Zgodnie z tym prawem ustala się również, czy dana rzecz jest ruchomością czy nieruchomością. Ustawa zawiera jednak szczególne normy kolizyjne w odniesieniu do wybranych rzeczy oraz niektórych aspektów praw rzeczowych – zobacz poniżej.

Powstanie i ustanie praw rzeczowych do statków morskich i statków powietrznych zarejestrowanych w rejestrze publicznym podlega prawu państwa, w którym znajduje się rejestr.

Powstanie i ustanie praw rzeczowych do rzeczy materialnych podlega prawu miejsca, w którym rzecz była położona w chwili wystąpienia zdarzenia prowadzącego do powstania lub ustania tego prawa.

Powstanie i ustanie prawa własności do rzeczy materialnych, które przeniesiono na podstawie umowy, podlega prawu regulującemu umowę stanowiącą podstawę powstania lub ustania prawa własności.

Jeżeli czynności prawnej mającej stanowić podstawę powstania i ustania praw rzeczowych do rzeczy materialnych dokonano po rozpoczęciu transportu rzeczy, tj. w trakcie transportu, takie powstanie i ustanie

podlega prawu miejsca, z którego wysłano rzecz. Jeżeli jednak powstanie i ustanie praw rzeczowych do danej rzeczy następuje poprzez rozporządzenie tytułem prawnym, który należy przedstawić w celu wydania rzeczy i korzystania z niej, zastosowanie ma prawo miejsca, w którym znajduje się taki tytuł w chwili rozporządzenia nim.

Przepisy w zakresie wpisów do ksiąg wieczystych i podobnych rejestrów obowiązujące w miejscu położenia nieruchomości lub ruchomości mają zastosowanie również wówczas, gdy podstawa prawna powstania, ustania, ograniczenia lub przeniesienia zarejestrowanego prawa podlega ocenie na podstawie innego systemu prawnego.

Zasiedzenie podlega prawu obowiązującemu w miejscu położenia rzeczy w chwili rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia. Posiadacz może jednak odnieść się do prawa państwa, w którym biegnie zasiedzenie, w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek zasiedzenia określonych w prawie tego państwa od chwili przybycia rzeczy do tego państwa.

3.9 Niewypłacalność

Kwestię tę reguluje § 111 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym. Normy kolizyjne rozporządzenia w sprawie upadłości stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem spraw podlegających temu rozporządzeniu.

■ Ostatnia aktualizacja: 31/03/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.